

N:o 230.

Af herr **R. Ekholm**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad anordning af rikets allmänna läroverk samt lönereglering för de vid dem anställda lärare.*

Då frågan om en väsentlig omorganisation af allmänna läroverken nu föreligger till Riksdagens ompröfning och beslut, synes det vara af stor vikt, att alla berättigade kraf i och för en rättvis och lycklig lösning af denna betydelsefulla fråga blifva tillgodosedda och tillbörligt beaktade. I synnerhet de orter, hvarest folknúmerären är hög och näringslivet mycket utveckladt, hafva berättigade anspråk på så mångsidiga och fullständiga bildningsanstalter som möjligt. Obestridligt är, att Sundsvalls stad med omnejd i detta afseende intager en synnerligen bemärkt ställning såsom den förnämsta platsen i hela Norrland med hänsyn till befolkningstäthet och starkt utveckladt affärlif. Så mycket märkligare är det, att staden och hela provinsen är i saknad af ett fullständigt allmänt läroverk; detta är och måste anses såsom ett missförhållande, som ju förr desto hellre bör afhjälpas.

Sundsvalls allmänna läroverk är det största i Norrland, men det *enda* högre allmänna läroverk i Norrland, som saknar latinlinie på gymnasialstadiet. Under det att läroverken i Luleå, Hernösand och Östersund på senare åren blifvit utvidgade till fullständiga på alla linierna, så har Sundsvalls allmänna läroverk lämnats i sitt ofullständiga skick. Det torde vara svårt att försvara en sådan ojämnhet. Man må hysa hvilken mening som helst angående latinliniens värde i och för sig, så måste det dock medgifvas, att då denna linie i alla fall helt säkert kommer att för lång framtid kvarstå i vår skolorganisation, så böra de största och mest lifskraftiga samhällena företrädesvis erhålla *äfven* denna bildningslinie, hvarigenom utsikter öppnas att fylla de olika bildningsbehofven. Det kan ju möjligen invändas, att de, som det önska, få använda latinlinien i Hernösand eller Östersund, men som bekant, äro af-

stånden stora i Norrland, och ekonomiska skäl lägga i många fall hinder i vägen för en dylik utväg.

Det är svårt att inse, hvarför Sundsvalls och omnejds befolkning i detta fall skall aftvingas en mycket större ekonomisk uppoffring än andra därmed jämförliga orters. Tager man i betraktande Sundsvalls och Medelpads stora skattebidrag till staten, så borde äfven ur den synpunkten krafvet på ett fullständigt läroverk vinna ökad styrka.

Sundsvalls stad har alltjämt i afseende på offentliga institutioner blifvit så tillbakasatt för andra samhällen, att det synes vara en enkel gärd af billighet och rättvisa, att det åtminstone får ett fullständigt allmänt läroverk.

Från såväl läroverkskollegiet som stadsfullmäktige i Sundsvall har underdånig framställning gjorts i detta syfte hos Kungl. Maj:t, och de talande skälen för läroverkets utvidgning hafva därvid med all önskvärd tydlighet framhållits. Emellertid hafva dessa framställningar icke för närvarande vunnit afseende i Kungl. Maj:ts proposition, i hvilken endast Vexjö allmänna läroverk föreslås till utvidgning.

Detta läroverk har dock mindre lärjungeantal än Sundsvalls (343 mot 351, se tab. 1 a) och betydligt mindre tillväxt i detta antal, som framgår vid en jämförelse af medelsiffran för åren 1899—1903 med antalet höstterminen 1903 (se tab. 1 a).

Beträffande kostnaden för en eventuell utvidgning af läroverket, kan den ej närmare angifvas, förrän läroplanen för den nya organisationen blir i detalj fastställd, men så mycket synes kunna sägas, att den torde begränsas till lön åt en lektor och två adjunkter, hvadan denna sida af frågan icke får anses afskräckande.

Då jag sålunda anser, att en utvidgning af Sundsvalls läroverk är ej blott befogad och behöflig, utan äfven en gärd af rättvisa och billighet mot staden och provinsen, hemställes,

att Riksdagen i sammanhang med beslut om förändrad organisation af rikets allmänna läroverk måtte besluta, att Sundsvalls allmänna läroverk skall utvidgas till fullständigt läroverk äfven på latinlinien och att i den kungl. propositionen måtte göras de ändringar och tillägg, som af detta beslut kunna för-anledas.

Stockholm den 9 mars 1904.

R. Ekholm.